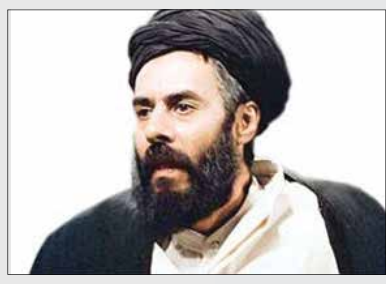

بازیگری در نقش روحانی

بر کسی پوشیده نیست که قشر روحانی، از تأثیرگذارترین اقشار جامعه در لایه‌های مختلف اجتماع بوده انقلاب مطرح بوده‌اند، اما به نظر می‌رسد. هر بازیگری دوست دارد که چهره و قامتش در گرمی‌ها و لباس‌های مختلفی، اتود زده شود. «روحانیت» یکی از آن موقعیت‌هایی است که بازیگران بسیاری در سینمای ایران در قالب آن به ایفای نقش پرداخته‌اند؛ نقش آفرینی در این لباس و جایگاه، در برخی مواقع تنها به پوشیدن لباس روحانیت (و نه بازی‌هایی فنی) محدود شده است و در برخی مواقع، نقش آفرینی‌های خوبی نیز در این قالب صورت گرفته است. ضرورت بررسی و پرداختن به جایگاه روحانی در فیلم‌های سینمایی و حضورش در قالب شخصیتی باورپذیر، دغدغه ذهنی شماری از سینماگران، منتقدان، مخاطبان و خود روحانیون شد. تلاش شد تا تصویری باورپذیر و مؤثر از عالمان روحانی در فیلم‌ها به نمایش بگذارند.

آیت‌اله مدرس، شکیبایی، اسلامی و محبوب

نمی‌توان به سربال‌هایی که درباره روحانیون ساخته شده است فکر کنیم و یادی از زنده‌یاد هادی اسلامی نداشته باشیم. او با بازی در نقش آیت‌اله مدرس در سریالی به نام «مرغ حق» ماندگار شد. آیت‌اله سیدحسن مدرس یکی از چهره‌های درخشان تاریخ تشیع به شمار می‌رود که زندگی، اخلاق، رفتار و نیز جهت‌گیری‌های سیاسی و اجتماعی او برای مشتاقان حق و حقیقت نمونه است. در واقع موقعیت او در راه اعتلای اسلام باعث شد برخی فیلمسازان

دست به کار ششوند و آثاری درباره زندگی او بسازند. زنده‌یاد خسرو شکیبایی نخستین بازیگری است که نقش زندگی این مرد بزرگ را در سریال تلویزیونی «مدرس» به نویسندگی و کارگردانی هوشنگ توکلی تجربه کرد. گرچه چند سالی از فوت این هنرمند بزرگ گذشته، اما هرگز مخاطبان نقش او را در سریال مدرس از یاد نمی‌برند. یکی از مسائلی که موجب ماندگاری نقش او شد، مونولوگ‌های طولانی او در صحنه‌های مختلف بود که مدرس را با

عزمی راسخ همچون کوهی استوار در مقابل ستمگران عصر وقت به تصویر کشید. قدرت بیان شکیبایی در این لحظات و نزدیک شدن به چهره‌ای تاریخی تصویری ماندگار از این بازیگر ساخت و بسیاری به عنوان حضوری شگفت‌انگیز از آن یاد کردند. زنده‌یاد هادی اسلامی، دومین بازیگری بود که نقش آیت‌اله مدرس را در سریال تلویزیونی «مرغ حق» به کارگردانی حسین مختاری بازی کرد. پرویز زاهدی فیلمنامه این سریال را نوشت و مختاری آن را بازنویسی کرد. غلامعلی افشاریه نیز مدیر دوبلاژ این سریال بود. زنده‌یاد اسلامی توانست با بازی محکم، شجاعت آیت‌اله مدرس را در سال‌های مبارزه به درستی به تصویر بکشد. یکی از ویژگی‌های اسلامی در این بازی، استفاده خوب از چشمانش بود. او با چشمانش بازی می‌کرد و عمق اتفاق‌های آن دوره را به مخاطب نشان می‌داد. از صحنه‌های ماندگار این سریال می‌توان به بازی اسلامی در صحنه‌هایی که با استبداد و استعمار سازش نمی‌کرد، نام برد. حسین محبوب، سومین بازیگری است که تجربه بازی نقش آیت‌اله مدرس را در سریال تلویزیونی «عمارت فرنگی» به کارگردانی محمدرضا ورزی داشت. یکی از ویژگی‌هایی که باعث شد نقش آفرینی محبوب ماندگار شود، نمایش روحیه آیت‌اله مدرس بود. در بیشتر نقش‌هایی که محبوب در آن‌ها بازی می‌کند، اصالت و متش خاصی وجود دارد و همین موضوع هم در ایفای نقش آیت‌اله مدرس دیده می‌شود.

صدیق شریف؛ سید جمال‌الدین اسدآبادی

فخرالدین صدیق شریف در فیلم‌ها و مجموعه‌های مختلفی در نقش روحانی حاضر شده است که می‌توان از مهم‌ترین آن‌ها به نقشش در فیلم «خراجی‌ها» مسعود ده‌نمکی و مجموعه «شاه‌شکار» سعید نیک‌پور اشاره کرد. روحانی فیلم «خراجی‌ها» یکی از معدود شخصیت‌هایی است که از شوخی‌های فیلم دور می‌ماند... شاید تجربه شوخی با چهره روحانی در فیلم «مارمولک»، سازنده «خراجی‌ها» را از انجام دادن این ریسک بزرگ بازداشت و فخرالدین صدیق شریف روحانی فیلم را به عنوان چهره‌ای مثبت در کنار مجموعه‌ای از شخصیت‌های حاضر برای خنداندن تماشاگر قرار داد، اما صدیق شریف در سریال «شاه‌شکار» نیز نقش روحانی را بازی کرد. او در این سریال در نقش سید جمال‌الدین اسدآبادی، روحانی مبارز و مشهور دوران قاجار ظاهر شد. کارگردان این مجموعه «سعید نیک‌پور» است که در سال ۱۳۶۱ در قالب یک مجموعه سه‌گانه تحت عنوان «قرن سرنوشت» تولید و در سال ۱۳۶۲ از شبکه ۱ سیمای جمهوری اسلامی ایران پخش شد. این مجموعه تلویزیونی، فصلی از زندگی ناصرالدین‌شاه قاجار و ماجرای قتل او را به دست میرزا ضای کرمانی به تصویر می‌کشد.

ورزی و روحانیون سریال‌هایش

محمدرضا ورزی کارگردانی است که طی سالهای اخیر توجه ویژه‌ای به تاریخ معاصر ایران داشته و به همین دلیل هم روحانیون زیادی را در قالب تلویزیون کشانده است. سیدجواد هاشمی، در نقش میرزا مسیح مجتهد در سریال «تیریز زده»، حسام نواب صفوی در نقش سیدجمال‌الدین اسدآبادی و امیر «ژاکام» در نقش شیخ فضل‌الله نوری در سریال «سال‌های مشروطه» از جمله افرادی بودند که در سریال‌های ورزی بازی در نقش‌های روحانیون را برعهده داشتند.

مروری بر بازی‌های درخشان تلویزیونی در نقش روحانی

نقش‌هایی ماندگار از دل حوزه‌های علمیه

سریال‌های زیادی بوده‌اند که روحانیونی از جنس بازیگران سینما در قالب آن‌ها ماندگار شده‌اند. از روحانیونی که خود محور داستان بوده‌اند تا آثاری که نقش روحانیون در آن در قالب یک کاراکتر به سریال رنگ و بو داده‌اند. سریال «پرهوشین» به کارگردانی بهروز شعبانی و تهیه‌کنندگی سیدمحمود رضوی به تازگی از شبکه یک و شبکه ۱ پخش می‌شود. سریالی که محوریت داستان آن یک روحانی است. با پخش این سریال و حضور دوباره روحانیت در قالب سریال‌های تلویزیونی بر آن شدید تاگزارشی تهیه کنیم درباره سریال‌هایی که در آن‌ها روحانیون نقشی پررنگ داشته‌اند تا یادی هم شود از کسانی که بازی در قالب روحانیون را پذیرفته‌اند.

رضا توکلی و داریوش کاردان؛ روحانیون سریال‌های ماورائی

«یک فرشته بود» سریالی است به کارگردانی علی‌رضا افخمی که در ماه رمضان سال ۱۳۸۴ از شبکه دو سیما پخش شد. «او یک فرشته بود» آغازگر ژانری جدید در سینمای ایران به نام ژانر ماورائی بود. بهزاد با بازی حسن جوهرچی طی ماجرای با زنی تصادف می‌کند و او را به خانه می‌آورد. به تدریج حرکات عجیبی از این زن - که فرشته نام دارد - سر می‌زند و از سوی دیگری در قالب مردی به نام سربای سعی در سردرگم کردن بهزاد دارد، نهایتاً فرشته موجب می‌شود که بهزاد و همسرش رعنا تا پای طلاق بروند و حتی به بهزاد پیشنهاد ازدواج می‌دهد، اما پس از مدتی بهزاد با توجه به رهنمودهای روحانی محل که نقش او را رضا توکلی بازی می‌کرد و سخنان فرزندانش متوجه می‌شود که فرشته، شیطان (بلیس) است و پسرش را در حالی که فرشته قصد کشتن او را دارد، نجات می‌دهد و سپس به درگاه خدا توبه و از گناهانش اظهار پشیمانی می‌کند. و اما سریال دیگری نیز ساخته شد به نام «سقوط یک فرشته» که آن را علیرضا پهرامیان کارگردانی کرد. این سریال به نوعی ادامه «او یک فرشته بود» شناخته شد و در آن داریوش کاردان نقش یک روحانی به نام حاج آقا توسلی را بازی کرد.

دانیال حکیمی در دو نقش

سریال «روز رفتن» به کارگردانی محمدرضا علیمردانی سال ۱۳۸۹ از شبکه پنج پخش شد. این سریال را کمتر کسی در آن زمان دید و پخش‌های بعدی آن نیز با استقبال روبرو نشد. داستان این سریال درباره روحانی بنه نام کریم سروپوکی است که قرار است به جای برادر دوقلو و همسرانش قرار گیرد. نقش این روحانی و برادرش را دانیال حکیمی بازی کرد.

رضا کیانیان و بازی در نقش سه روحانی

کیانیان در سریال‌های «کیف انگلیسی» و «دوران سرکشی» بازی در نقش روحانی را تجربه کرد. کیف انگلیسی ساخته سیدضیاءالدین دری بود که در سال ۷۸ پخش شد. داستان «کیف انگلیسی» در دوران موسوم به دهه طلایی آزادی اتفاق می‌افتد و داستان شخصیت سیاست‌مدار - روشنفکری را در این دوران به تصویر می‌کشد. این مجموعه از مجموعه‌های موفق تلویزیونی دهه ۷۰ بود که مورد توجه هر دو طیف مخاطبان خاص و عام قرار گرفت. رضا کیانیان در این سریال نقش روحانی آزادی‌خواه را بازی می‌کرد که حمایتش از بازیگر نقش اول داستان (علی مصفا) باعث پیروزی او در انتخابات شد و او را راهی مجلس کرد. و اما «دوران سرکشی» نیز نام مجموعه تلویزیونی بود که در سال ۱۳۸۰ ساخته و پخش شد. کارگردان این مجموعه کمال تبریزی و نویسند آن علیرضا طالب‌زاده است و رضا کیانیان نیز در این سریال بازی در نقش یک روحانی که کار قضاوت نیز می‌کند، درخشید. «دوران سرکشی» داستان دختری فراری به نام روناک (با بازی عاطفه نوری) است که با کمک بهزیستی قصد دارد به زندگی عادی بازگردد. این سریال به بررسی مشکلات اجتماعی و رفتاری بلوغ در دختران می‌پردازد. کیانیان در جای راجع به نقش قاضی در این سریال گفته است: «دوست نداشتم یک قاضی نمونه‌ای و تیپیک را به نمایش بگذارم؛ باید فریاد واقعیت خود را پیدا می‌کرد. اول عینک به ذهنم رسید، عینکی که به جای درشت‌تر کردن چشم کوچک‌ترش می‌کرد و می‌توانست در القای دقیق بودن و تیزبینی او کمک کند. رفتار درونی‌اش برایم مهم‌تر بود و بعد هم این که چنین درونپاتی را در چه هیبتی می‌توان تصویر کرد. او آدم دقیقی است که ظاهر او دلیل سلوغ بودن سرش از جلسه‌های قبلی دادرسی چیزی یادش نیست، اما بعدها متوجه می‌شود که حواسش کاملاً جمع است.»

رضا کیانیان همچنین در سریال «روزگار قریب» در نقش آیت‌اله فیروزآبادی نقش یک روحانی را بازی کرد. این سریال به کارگردانی کیانوش عیاری به داستان زندگی زنده‌یاد دکتر محمد قریب می‌پرداخت.

جواد عزتی؛ یک روحانی در یک سریال طنز

جواد عزتی را با بازی در نقش‌های طنز می‌شناسیم، ولی او در دو فیلم «فرشته‌ها با هم می‌آیند» و «طلا و مس» در نقش روحانی ظاهر شد، ولی روحانی مقبول و مردمی سریال «دودکش» تجربه جدیدی برای عزتی بود که نقش یک روحانی را در یک سریال طنز برعهده بگیرد. «دودکش» سریالی طنز، ساخته محمدحسین لطیفی بود که در ماه رمضان ۱۳۹۲ هر شب از شبکه ۱ سیمای جمهوری اسلامی ایران پخش می‌شد. این سریال، برای تعطیلات نوروزی سال ۱۳۹۲ تولید شده و قرار بوده در صورتی که سریال پایتخت آماده نشود، روی آنتن برود و پخش آن پس از تعطیلات نوروز نیز ادامه یابد، اما با آماده شدن آن سریال، شبکه یک با انجام دادن تغییراتی در سریال «دودکش» این سریال را برای ماه رمضان در نظر گرفت. سریال «دودکش» درباره دو خانواده است که زندگی ساده‌ای دارند و قالیچوبی را اداره می‌کنند، اما هر بار ماجراها و مسائلی برای آن‌ها اتفاق می‌افتد؛ مثلاً کارگاهشان کلب می‌شود یا ماشینشان توسط پلیس توقیف می‌شود. عزتی که در این سریال نقش روحانی جوان یک محله را به عهده داشت پیش‌تر و بیشتر در زمینه طنز ایفای نقش کرده بود و از قبل بیاد بود که بازی کردن هر طنزپردازی در نقش یک روحانی حاشیه‌های فراوانی به خود خواهد دید، همانطور که پیش از این پرویز پرستویی و اکبر عبدی هم در این زمینه ایفای نقش کرده بودند و حواشی زیادی برایشان درست شد.

برزوار جمنند؛ روحانی‌ها به‌جمله مشهدهی

سریال «مراجه‌ها» که از جمله سریال‌های دنباله‌دار و کش‌دار مسعود ده‌نمکی است، برای اولین بار برزوار جمنند را به عنوان یک روحانی به جامعه تلویزیون ایران معرفی کرد. ار جمنند که پیش از این سریال هم در نقش‌های جدی و نقش‌های کمدی حضور داشت، برای اولین بار نقش یک روحانی که به دلیل لجه مشهده‌ش متمایز بود، به سینما و تلویزیون ایران معرفی کرد.

فرهاد آئیش، هومن برق‌نورد و دیگران در «پرده‌نشین»

اما سریال جدید «پرده‌نشین» به کارگردانی بهروز شعبانی نمونه‌ای تازه در تلویزیون ایران است. این سریال با محوریت روحانیون ساخته شده و بازیگران زیادی را به پوشیدن این لباس دعوت کرده است. از فرهاد آئیش و هومن برق‌نورد تا دیگرانی که در این مجموعه نقش روحانیون را بازی کرده‌اند.

البته سینما و شبکه نمایش خانگی هم شاهد حضور روحانیونی بودند مانند پرویز پرستویی در «مارمولک»، حامد بهداد در «کیمیا و خاک»، محسن تنابنده در «شاه‌گوش»، مه‌رمان رحبی در «زیر نور ماه»، بهروز شعبانی در «طلا و مس» و محمدرضا گلزار در «توقیف اجباری»، فرهاد اصلانی در «یک حبه قند»، محمود پاک‌نیت در «بنچشینه آخه ماه» و... که همگی در فیلم‌های مذکور نقش یک روحانی را بازی کردند.

علی جنتی عنوان کرد: مشغله رئیس‌جمهور علت تأخیر جلسه شورای عالی سینما

رامسین کبریتی دومین سری مسابقه بازیگری «ستاره بیست» در راه است

از مهناز افشار تا صابر ابر ۲۰ بازیگر پرکار سینمای ایران در سال ۱۳۹۳

زهره حمیدی سریال‌های امروز خبیان خلوت‌کن نیستند